

σε από τόπο σε τόπο και από στόμα σε στόμα, παράλλαζε, πλουτιζόταν και ξανάνιωνε.

«Στου μύλου τ' άσπρα τα φτερά, ξωθιά αποκοιμάται...» λέει κάποιο Δημοτικό τραγούδι. Κι ο Μύλος θέλει τις «ξωθιές» σαν τις αδικοχαμένες κοπέλες, που έφυγαν από τούτο τον κόσμο νιες και χωρίς να χαρούν την ευλογία του γάμου. Γι' αυτό γυρεύουν τις σεληνοφώτιστες νύχτες να βγουν από το μνήμα και να τραγουδήσουν. Αν περάσει εκείνη την ώρα, παληκάρι λεύτερο, θα του πάρουν τη λαλιά για να «μιλάνε» μαζί

του, στον άλλο κόσμο.

Ο μεγάλος λαογράφος της Μακεδονίας Φώτης Παπανικολάου, ιστορεί ότι: «Ο λαός πίστευε ότι εφευρέτης του νερόμυλου ήταν ο διάβολος. Γι' αυτό και απέδιδαν στο χερόμυλο διαβολικές ενέργειες. Στη φτερωτή απέδιδαν μαγικές ιδιότητες και κρατούσαν απάνω τους ξύλο φτερωτής, για να αποφεύγουν τη βασκανία. Στα παραμύθια του λαού και στις λαϊκές αφηγήσεις, φαινόταν οι σχέσεις του νερόμυλου με τον διάβολο».

Μόχθος

Γεώργιου Κοκή

*Άγωνα γη με το νερό
και ιδρώτα σαν σμίγει
γίνεται χώμα καρπερό
που πλουσι' ανταμείβει
με το γλυκό του τον καρπό
εκείνο που πεισματικά
επάνωθέ του σκύβει
κι ευλαβικά το προσκυνά
σαν άγιο θυμιατήρι.
Ο ουρανός από ψηλά
που βλέπει αυτή την πράξη
καλόκαρδα χαμογελά
κι ευλογά την Πλάση.*

Μάης 1994